

ประกันภัยสิ่งแวดล้อม

ENVIRONMENTAL INSURANCE

กมลณัฐ น้อยไกรไพโร *

Kamolnutt Noigraiprai

บทคัดย่อ

จากการพัฒนาทางเศรษฐกิจแบบเสรีทุนนิยมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 ถึง ฉบับที่ 10 ด้วยการเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการเพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรม โดยละเลยต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษมากมายทั้งทางเสียง น้ำ อากาศ และดิน เนื่องจากอุบัติเหตุและความประมาทเลินเล่อของขั้นตอน กระบวนการ กรรมวิธี รวมทั้งการเก็บรักษาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และการขนส่งเคลื่อนย้ายวัตถุดิบอันตรายและของเสียอันตรายส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ สุขภาพอนามัย และชีวิตของมนุษย์ สัตว์และพืช ทำให้เกิดความเสียหายกระจายเป็นวงกว้างจำนวนมาก ซึ่งผู้ประกอบการต่างๆที่เป็นผู้ก่อมลพิษต้องแบกรับภาระเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจากอุบัติเหตุแต่ละครั้ง ผู้ได้รับความเสียหายและผลกระทบซึ่งมีจำนวนมากจึงได้รับชดเชยเยียวยาความเสียหายไม่เต็มตามจำนวนความเสียหายแท้จริงที่เกิดขึ้น

ABSTRACT

The liberal capitalist economic development of the country leaded by economic and social development plan since the first into the tenth plan, focusing on accelerating the economical growth alongside with increase industrial production. This results in ignorance of the effect to the environment, creating pollution in noise, water, air and soil. All of this were caused by accidents and the carelessness of process and the lack of preservation of raw material, as well as, by the transportation of hazardous material and waste. This would affect to the environment, ecology, health and the living of human, as

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. E-mail: yeekanoi@yahoo.com

well as flora and fauna. Resulting in damage to enormous area which cause hardship to many people to compensate.

Environment insurance was another way to compensate the affected and to give the financial stability to the entrepreneur who may have created pollution so that they don't have to totally shoulder responsible to the cost of restoration and compensation caused by the gargantuan damage. Therefore, environmental insurance should be considered and studied as another way to ease environmental problem.

การประกันภัยสิ่งแวดล้อม จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเสียหาย และสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษมิให้ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมหาศาลที่ควรนำมาพิจารณาและศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ผลจากสงครามโลกครั้งที่สองได้สร้างความเสียหายมากมายแก่ประชาชาติ ทั้งประเทศที่ชนะสงครามและแพ้สงคราม จึงอาจกล่าวได้ว่าการทำสงครามไม่มีผู้ชนะ ทุกฝ่ายย่อมเป็นผู้แพ้ด้วยกันทั้งสิ้น จากความหายนะและความสูญเสียอันเป็นผลพวงจากสงคราม แฮร์ เอส ทูแมน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา จึงเห็นว่า หากสามารถยกระดับความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ในระดับเดียวกับชาวอเมริกันในขณะนั้นได้ การแก้ปัญหาคาใจความขัดแย้งด้วยวิธีการทำสงครามก็จะไม่เกิดขึ้น แนวคิดในการพัฒนาสังคมด้วยมิติทางเศรษฐศาสตร์ จึงเกิดขึ้นมีการเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มการผลิตทางอุตสาหกรรม นำไปสู่นโยบายการค้าระหว่างประเทศและข้อตกลงเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าทั้งหลาย เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรีในเวลาต่อมา แต่ผลผลิตซึ่งเกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมได้ก่อให้เกิดปัญหามลพิษและของเสียที่เป็นอันตรายเมื่อประเทศที่พัฒนาแล้วในขณะนั้นยังเห็นว่า การมองไม่เห็นปัญหาเท่ากับไม่มีปัญหา จึงมีการเคลื่อนย้ายของเสียอันตรายมากมายมาสู่ประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือสู่ประเทศที่กำลังพัฒนาทำให้ขยะมลพิษของเสียทั้งหลายจากประเทศที่พัฒนาแล้วหลั่งไหลมาสู่ประเทศไทย และประเทศอื่นๆที่ยังมีรายได้ของประชากรต่อหัวไม่เทียบเท่ามาตรฐานของประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกา

จนในที่สุดผลกระทบจากของเสียและขยะมลพิษจากวัตถุอันตรายเหล่านั้น ย้อนกลับเป็นภัยสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลาย ในรูปแบบของสินค้าอันตราย มลพิษจากผลิตภัณฑ์ อาหารที่ปนเปื้อนสารพิษ ปัญหามลพิษจากเศษเหลือทิ้งจากผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมี

ส่วนประกอบของสารเคมีต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ ระบบเยื่อสมอง ระบบทางเดินอาหาร และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อการปกป้องพลเมือง สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อมของประเทศตน จากปัญหาต่างๆดังกล่าว ประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงริเริ่มนำปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาเป็นประเด็นในการเจรจาของเวทีการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น เกิดประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุน มีการนำนโยบายในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมาใช้ ด้วยการนำมาตรการทางสิ่งแวดล้อมมารวมไว้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ ทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาจถูกส่งกลับคืน หรือไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้า แม้จะเป็นอุปสรรคต่อข้อตกลงที่ให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเสรีตามข้อตกลง GATT 1947 (General Agreement on Tariffs and Trade) ซึ่งเป็นข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้าระหว่างประเทศ ภายใต้ระบบการค้าเสรีขององค์การการค้าโลก (WTO) มาตรา XI ที่กำหนดห้ามประเทศภาคีสมาชิกจำกัดปริมาณการนำเข้าและส่งออกสินค้าก็ตาม

ทั้งนี้เนื่องจากในอารัมภบทของความตกลงจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO: Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organisation) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง WTO ว่า "The Parties to this Agreement, [R]ecognizing that their relations in the field of trade and economic endeavour should be conducted with a view to raising standards of living, ensuring full employment and a large and steadily growing volume of real income and effective demand, and expanding the production of and trade in goods and services, while allowing for the optimal use of the world's resources in accordance with the objective of sustainable development, seeking both to protect and preserve the environment..."¹

"บรรดาภาคีสมาชิกความตกลงฉบับนี้ยอมรับว่า ความสัมพันธ์ในด้านการค้า และความพยายามทางเศรษฐกิจของตนควรจะดำเนินไป เพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ เพื่อประกันให้มีการจ้างงานอย่างทั่วถึงและการขยายตัวอย่างกว้างขวาง และความมั่นคงของปริมาณรายได้ที่แท้จริง และอุปสงค์ที่มีประสิทธิผล และเพื่อการขยายการผลิตและการค้าสินค้าและบริการในขณะที่ให้มีการใช้ทรัพยากรของโลกให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งที่จะคุ้มครองและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม..."²

จากอารัมภบทของความตกลงในการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าองค์การการค้าโลกได้ยอมรับแนวคิดในเรื่องสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาทาง

¹ ผศ. วิชัย ศรีรัตน์, ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการค้า การลงทุน ระหว่างประเทศ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (กรุงเทพมหานคร: 2555), หน้า 15.

² กรมเศรษฐกิจพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, คำแปล กรมสารคดีทำรวบรวมผลการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบอุรุกวัย, (กรุงเทพมหานคร, 2537) หน้า 3.

เศรษฐกิจและการค้าด้วย นอกจากนี้ องค์การการค้าโลก (WTO) ยังยอมรับแนวความคิดในเรื่องการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีข้อยกเว้นยอมให้ประเทศภาคีสมาชิก สามารถใช้มาตรการที่เป็นการจำกัดปริมาณ หรือห้ามนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่นได้ด้วยเหตุผลทางสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา XI: 2 (b) ของข้อตกลง GATT 1947 ด้วย

สำหรับประเทศไทย ได้มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเสรีทุนนิยม และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย ฉบับที่ 1 จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 ด้วยการเร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งควบคู่ไปกับการเพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรม ให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อเพิ่มรายได้ของประชากรต่อหัวให้เทียบเท่ามาตรฐานของประชากรชาวอเมริกัน โดยละเลยต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการประกอบอุตสาหกรรมและการผลิต เนื่องจากการบังคับใช้มาตรการทางสิ่งแวดล้อมต่อการผลิตและอุตสาหกรรมจะกลายเป็นต้นทุนที่เพิ่มขึ้นสำหรับผู้ประกอบการ และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ อาจทำให้มีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นได้

ภายใต้สถานการณ์ เงื่อนไข และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประเทศไทยจึงต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระบวนการผลิตได้ก่อให้เกิดปัญหามลพิษจากขยะมากมาย โดยเฉพาะสินค้าประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกอันดับหนึ่งที่นำรายได้มาสู่ประเทศไทย เมื่อหมดสภาพจะก่อให้เกิดขยะที่เต็มไปด้วยสารพิษอันตรายต่างๆ เนื่องจากสินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยโลหะหนักที่มีสารพิษ เช่น ตะกั่ว แคดเมียม หรือโครเมียม ที่สลายตัวยากและเป็นอันตรายต่อระบบร่างกายของมนุษย์ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม จึงย่อมส่งผลกระทบต่ออย่างมาทางการค้าและรายได้ของประเทศ หากถูกห้ามนำเข้าหรือถูกจำกัดปริมาณ จากประเทศภาคีสมาชิกขององค์การการค้าโลก ด้วยเหตุผลทางสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยข้อยกเว้นตามมาตรา XI: 2 (b) ของข้อตกลง GATT 1947 ด้วย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคนและสังคม ให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรบนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้กฎ กติกาใหม่ของโลก มาตรการทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกติกาใหม่เหล่านี้ จะเป็นเครื่องมือในการต่อรองทางการค้าที่ผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมที่กำหนด ซึ่งต้องปรับกระบวนการผลิตโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และมีหลักประกันทางการเงินที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่นด้วยการประกันภัยความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม จึงจะสามารถแข่งขันในเวทีการค้าโลกได้

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้ก่อให้เกิดของเสียมลพิษในสิ่งแวดล้อม มลพิษทางเสียง อากาศ น้ำ ดิน สัตว์ พืช มนุษย์ ระบบนิเวศน์ และ

สิ่งแวดล้อมอื่นๆ เกิดขยะมลพิษจากวัตถุอันตรายและสารพิษตกค้างมากมาย ทำให้การลักลอบนำของเสียอันตรายจากประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วไปทิ้งในประเทศด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาในทวีปแอฟริกา อเมริกากลาง และเอเชีย ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประชาชาติต่างๆ รวมทั้งประเทศไทย จึงได้มีการเจรจาและร่วมมือกันด้วยการทำความตกลงเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Transboundary Movement of Hazardous Wastes) ค.ศ.1989 กำหนดให้การควบคุมการขนส่งเคลื่อนย้ายกากสารเคมีบางประเภทที่เป็นอันตราย 59 ชนิด ควบคุม การนำเข้า ส่งออก และการนำผ่าน เช่น การขนส่งต้องบรรจุหีบห่อ และติดป้ายด้วยวิธีการที่กำหนดตามมาตรฐานสากล พร้อมทั้งมีการประกันภัยสิ่งแวดล้อม หรือหลักประกันทางการเงินอื่น และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในกรณีที่เกิดความเสียหาย หรือเกิดอุบัติเหตุ หรือต้องนำกลับประเทศผู้ส่งออก ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์

ณ ปัจจุบัน การประกันภัยสิ่งแวดล้อมในความเสียหายจากการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของเสียอันตรายและการกำจัด ยังไม่มีปรากฏในประเทศไทย แม้จะมีบริษัทประกันภัยบางแห่งยอมรับประกันภัยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการรับประกันภัยเฉพาะความรับผิดชอบต่อมลพิษสำหรับสิ่งปลูกสร้าง และความรับผิดชอบต่อมลพิษสำหรับผู้รับเหมาเท่านั้น เคยมีความพยายามของกระทรวงอุตสาหกรรมในการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่องการประกันภัยความเสียหายจากการขนส่งวัตถุอันตราย พ.ศ.2549 แต่เนื่องจากขาดความพร้อมจากหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้ขยายระยะเวลาการใช้อย่างชั่วคราวไป ประมาณหนึ่งปีครึ่ง ตามประกาศเรื่องการประกันภัยความเสียหายจากการขนส่งวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกความใน (1) และ (2) ของมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ทำให้ประกาศเรื่องการประกันภัยความเสียหายจากการขนส่งวัตถุอันตรายซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวถูกยกเลิกไปโดยปริยาย อย่างไรก็ตาม คาดว่าจะมีการออกประกาศฉบับใหม่มาใช้บังคับ

นอกจากปัญหาดังกล่าว ยังมีสินค้าอันตรายหลายชนิดที่การนำเข้าและส่งออก มีวัตถุอันตรายที่ประกอบด้วยสารเคมีอันตราย ซึ่งต้องนำไปใช้และกำจัดทิ้ง หรือทำลายให้ถูกวิธี ได้แก่ สารเคมีอันตราย 3 กลุ่ม คือ 1) สารเคมีทั่วไป (General Chemicals) จัดเป็นสารเคมีที่มีความเป็นอันตรายน้อย จึงไม่มีกฎหมายควบคุมในการนำเข้าและส่งออก อย่างไรก็ตาม หากปริมาณขยะมลพิษจากสารเคมีเหล่านี้มีจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิดอันตรายแก่มนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้ 2) สารเคมีภัณฑ์อันตราย (Dangerous Chemicals) ซึ่งใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม มีหน่วยงานที่ควบคุมการนำเข้าและส่งออกหลายหน่วยงาน และรวมอยู่ในบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย ตาม

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ.2535 รวมทั้ง 3) สารเคมีที่เป็นพิษ (Toxic Chemicals) ที่มีอันตรายร้ายแรงทั้งต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม³

หากการจัดสารเคมีอันตราย สารพิษ วัตถุอันตราย หรือของเสียจากสินค้าอันตราย เช่น อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้กระทำให้ถูกวิธี หรือเพียงแต่นำไปฝังกลบ สารพิษมากมายหลายชนิดที่อยู่ในของเสียอันตรายเหล่านี้ เช่น สาร polybrominated PBDEs และแคดเมียม ซึ่งเป็นส่วนผสมของพลาสติกทนไฟ จะซึมลงไปในดินและน้ำใต้ดิน หรือการฝังกลบเศษแก้วที่มีตะกั่วผสมอยู่จะทำให้ไอออนตะกั่วจำนวนมากถูกละลายในน้ำใต้ดินซึ่งมีสภาพเป็นกรด การฝังกลบของเสียอันตรายจากการผลิตของอุตสาหกรรมยังทำให้เกิดการไหลซึมของสารพิษ และการสันดาปที่ไม่อาจควบคุมได้ นำไปสู่การแพร่กระจายรังสีของโลหะและสารเคมี เช่น สารไดออกซิน ฟลูเรน TCDD PCDD PBDD รวมทั้งปัญหาการระเหยของสารอันตราย เช่น สารปรอท ซึ่งเป็นส่วนประกอบในอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ⁴

ปัญหาอุบัติเหตุ การรั่วไหล และการแพร่กระจายของวัตถุอันตราย สารพิษ หรือของเสียที่เป็นอันตรายจากเศษเหลือทิ้ง และขยะมีพิษจากอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหลาย จึงกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม สำหรับสารเคมีที่เป็นพิษ อาจมีหน่วยงานระหว่างประเทศตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการควบคุม การใช้ การผลิต ในระหว่างประเทศ เช่นสารเคมีที่อยู่ภายใต้อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants: POPs)

หากแต่ว่า อุบัติเหตุ คือเหตุที่เกิดขึ้นโดยไม่ทันคาดคิด หรือเกิดขึ้นด้วยความบังเอิญ แม้จะมีการควบคุมการใช้ และควบคุมการผลิต อุบัติเหตุก็ยังเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และเมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้ว ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากวัตถุอันตรายเหล่านี้จะมีวงกว้าง และมีมูลค่าความเสียหายจำนวนสูง ยากที่ผู้ประกอบการกิจการจะรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น กรณีการแตกของถังเก็บก๊าซสารโซเดียมไฮดรอกไซด์ของบริษัท อิติตยา เคมิคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด อ.เมือง จ.ระยอง ในนิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก มาบตาพุด เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2553 ทำให้คลอรีนจำนวนกว่า 80 ตัน ไหลทะลักออกมา มีผู้ได้รับบาดเจ็บและผลกระทบจำนวนมากกว่า 1,434 คน แม้เหตุการณ์นี้จะเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 แต่ก็ยังมีอุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นอีกหลายครั้งตลอดมา เช่นในปี พ.ศ. 2544

³ ไรตเพิร์ล 8:10 at http://logistics2day.blogspot.com/2011/10/blogpost_15.html, 17 มิถุนายน 2556.

⁴ กมลกานต์ ศรสวรรณ, "มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของประชาคมยุโรปกับปัญหาการกีดกันทางการค้า: ศึกษา WEE และ RoHS," (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549), หน้า 162.

เกิดเพลิงไหม้โกดังเก็บสารเคมีของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ณ ท่าเรือคลองเตย จากความประมาทเลินเล่อที่นำสารเคมีเก็บไว้ในคลังสินค้าอันตรายอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้สารฟอสฟอรัสซึ่งสามารถลุกไหม้ติดไฟได้เองจากความร้อน ลุกลามไปยังสารเคมีอื่นๆ ทำให้มีผู้ได้รับความเสียหายจากการแพร่กระจายของสารเคมีอันตรายมากมาย ประเมินความเสียหายเบื้องต้นได้กว่า 1,000 ล้านบาท⁵ และในปี พ.ศ. 2555 จากความประมาทเลินเล่อของโรงงานผลิตยางรถยนต์ของบริษัท กรุงเทพ ซินธิติกส์ (BST) จำกัด ณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เกิดการระเบิดและการลุกไหม้ของสารโทลูอิน ทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อทรัพย์สิน สุขภาพและสิ่งแวดล้อม มีสารพิษปนเปื้อนในอากาศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทารกและการแท้งของสตรีมีครรภ์⁶

อีกเหตุการณ์หนึ่งซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2556 เวลา 06.50 น. คือน้ำมันดิบของบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (PTTGC) ได้รั่วไหลออกจากท่อรับน้ำมันดิบขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 16 นิ้ว ของเรือขนถ่ายน้ำมันทางทะเลมายังทุ่นรับน้ำมันดิบ ทำให้น้ำมันดิบรั่วไหลลงสู่ทะเลประมาณ 50,000 ลิตรหรืออาจมากกว่า คราบน้ำมันได้เคลื่อนเข้าถึงชายฝั่งเกาะเสม็ดอย่างรวดเร็ว สร้างความเสียหายต่อระบบนิเวศน์ทางทะเลและชายฝั่งทะเลก่อให้เกิดผลกระทบแก่ชุมชนบริเวณชายฝั่งในระยะยาวด้วย เพราะสารซิลิกอน (Slickgone NS) ซึ่งเป็นสารเคมีที่ใช้โปรยลงไปเพื่อกระจายคราบน้ำมัน (dispersant) มีจำนวนถึง 3.2 หมื่นลิตร ทำให้มีโลหะหนัก สารก่อมะเร็งพีเอเอช หรือโพลีไซคลิกอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน ตกค้างอยู่ในระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม ตามพื้นทะเล หาดทราย ตะกอนดินใต้ชายฝั่ง และอาจตกค้างอยู่ในพืชและสัตว์น้ำได้ทะเลทั้งหลายด้วย⁷ ซึ่งย่อมมีผลสะท้อนกลับมายังสุขภาพอนามัยของชุมชนบริเวณใกล้เคียงและผู้บริโภคอื่น ในเบื้องต้น มีผู้ได้รับผลกระทบแล้วประมาณ 1200 ราย⁸ ได้แก่ กลุ่มอาชีพประมง ผู้ประกอบการโรงแรมและร้านอาหาร ผู้ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ ผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย รถ-เรือเช่า ก่อสร้าง รวมทั้งนวดแผนไทย เป็นต้น ซึ่งต้องใช้เวลามากกว่าหนึ่งเดือนจึงจะสรุปตัวเลขความเสียหายได้ แต่หากเทียบเคียงกับความเสียหายที่เคยเกิด ณอ่าวแม่โขงและรัฐอลาสก้าในสหรัฐอเมริกา ซึ่งประกอบด้วยความ

⁵ หนังสือพิมพ์อาทิตย์วิเคราะห์รายวัน, ฉบับที่ 1534 ปีที่ 23 วันพุธที่ 3 ตุลาคม 2544 , หน้า 5.

⁶ เรณิ เวชรัตน์พิมล. โทลูอิน : กับความเสี่ยงต่อการแท้งและความผิดปกติของทารกในครรภ์, ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร at http://www.envir-new.blogspot.com/201/05/blog-post_19.html, 17 มิถุนายน 2556.

⁷ คมชัดลึกลึกออนไลน์ at <http://www.komchadluek.net/detail/20130>, 15 สิงหาคม พ.ศ. 2556.

⁸ ททบ. 5 “ข่าว ๕ หน้า ๑,” 18 สิงหาคม พ.ศ. 2556.

เสียหายจาก ค่ากำจัดคราบน้ำมัน ค่าชดเชยที่ดิน ธุรกิจ การประมง ความเสียหายต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งค่าปรับเพื่อให้มีความระมัดระวังที่เรียกเก็บในสหรัฐอเมริกา อาจประมาณความเสียหายได้ถึง 1,000-2,000 ล้านบาท⁹

การเกิดเหตุการณ์น้ำมันรั่วครั้งนี้มิใช่เป็นครั้งแรก จากสถิติอุบัติเหตุน้ำมันรั่วไหลที่เกิดขึ้นในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2540-2553 มีจำนวนถึง 124 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการรั่วไหลในระดับกลางเช่นเดียวกับในครั้งนี คือไม่เกิน 90,000 ลิตร¹⁰

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ระบบกลไกและการควบคุมตามกฎหมายที่มีอยู่ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาและรองรับอุบัติเหตุจากสารเคมี และวัตถุอันตรายทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งตกเป็นภาระแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องจัดการเยียวยาความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ระยะยาว หากเจ้าของโรงงานผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตรายไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายความเสียหายได้ทั้งหมด ภาระที่รัฐต้องแบกรับย่อมตกแก่ประชาชน ด้วยการที่รัฐต้องนำภาษีของประชาชนไปจ่ายในส่วนที่โรงงานหรือผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบ และการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง โรงพยาบาลในพื้นที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการรักษาผู้ป่วย ทำให้งบประมาณของโรงพยาบาลที่ถูกจัดสรรไว้ใช้เพื่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพทั่วไปของประชาชน ต้องถูกนำมารองรับความเสียหายจากความประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ หากโรงงานอุตสาหกรรมนั้นเลิกกิจการหรือทิ้งร้าง ปัญหามลพิษจากขยะอันตรายและสารพิษซึ่งแพร่กระจายออกมาจากโรงงานทิ้งร้างนั้น บุคคลผู้เสียหายคงยากที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหาย แม้ในปัจจุบัน จะมีบริษัทประกันภัยบางแห่งรับประกันภัยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความรับผิดชอบต่อมลพิษสำหรับสิ่งปลูกสร้าง ความรับผิดชอบต่อมลพิษสำหรับผู้รับเหมา การประกันภัยอุบัติเหตุ หรือการประกันภัยความรับผิดชอบต่อสาธารณะ แต่การประกันภัยเหล่านี้ก็ยังไม่สามารถรองรับความรับผิดชอบในความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมทั้งหมด โอกาสที่บุคคลผู้ต้องเสียหายจะไม่ได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายอย่างเหมาะสมจึงมีความเป็นไปได้สูง และผู้ประกอบการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุอันตราย สารพิษ ของเสียอันตราย หรือมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ ย่อมต้องแบกรับภาระสูงมาก หากเกิดอุบัติเหตุขึ้นในแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นเกิดจากความประมาทเลินเล่อของลูกจ้างหรือของตนหรือไม่ก็ตาม ทำให้เกิดความไม่มั่นคงแก่การประกอบธุรกิจ ซึ่งต้องตั้งอยู่บนความเสี่ยงภัยที่อาจต้องเกิด

⁹ สกว."ซีน้ำมันรั่วลงทะเล ความเสียหายพันล้าน พบมีแผนจัดการแต่ขาดเครื่องมือ" at <http://www.dailynew.co.th/thailand/225033>, 9 สิงหาคม พ.ศ. 2556.

¹⁰ สกว."ซีน้ำมันรั่วลงทะเล ความเสียหายพันล้าน พบมีแผนจัดการแต่ขาดเครื่องมือ" at <http://www.dailynew.co.th/thailand/225033>, 9 สิงหาคม พ.ศ. 2556.

ความรับผิดชอบในความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีมูลค่ามหาศาลนั้นได้ตลอดเวลา อีกทั้งการประกอบธุรกิจการค้าและการลงทุนซึ่งเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ อาจถูกปฏิเสธการนำเข้า โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของเสียอันตรายและการกำจัดที่ไม่มีการประกันภัยสิ่งแวดล้อมหรือหลักประกันทางการเงินอื่นตามข้อตกลงของ อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของเสียอันตรายและการกำจัด ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน (ratification) เป็นภาคีสมาชิก เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 และอนุสัญญามีผลบังคับใช้กับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 แล้ว¹¹ จึงเป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุนของประเทศ

อย่างไรก็ดี การประกอบธุรกิจหรือกิจการซึ่งก่อให้เกิดมลพิษ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสร้างความเสียหายต่อสุขภาพอนามัย ความเป็นอยู่ทั้งของมนุษย์ สัตว์ พืช และระบบนิเวศน์ หรือสิ่งแวดล้อมทั้งหมดนั้น มิได้มาจากการประกอบธุรกิจหรือกิจการภาคอุตสาหกรรม หรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับวัตถุอันตราย สินค้าอันตราย หรือสารพิษต่าง ๆ เท่านั้น ยังมีธุรกิจหรือกิจการอีกหลายประเภทที่มีความเสี่ยงภัยในความรับผิดชอบต่อความเสียหายจากสิ่งแวดล้อม โดยเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางเสียง ทางน้ำ และทางอากาศได้ทั้งสิ้น เช่น โรงพยาบาลอาจสร้างมลพิษจากขยะติดเชื้อ หรือการประกอบธุรกิจโรงแรมอาจก่อให้เกิดความเสียหายจากน้ำเสียซึ่งมีความผิดพลาดในระบบการบำบัด เป็นต้น

ตัวอย่างคดีที่ก่อให้เกิดมลพิษทางเสียง จากคำพิพากษาศาลฎีกาของไทยเรื่องหนึ่งคือ ผู้ประกอบการโรงเลื่อยมือได้เปลี่ยนเป็นโรงเลื่อยจักรใช้ไฟฟ้าเปิดทำงานตลอดทั้งวัน และในเวลากลางวันในบางคืนด้วย ก่อให้เกิดมลพิษทางเสียงส่งผลเสียต่อสุขภาพทำให้ร่างกายของโจทก์ทรุดโทรม และเป็นนิวแชนซ์แก่โจทก์ ในคดีนี้ศาลมีคำสั่งห้ามจำเลยทำการให้มีเสียงดังและให้ชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1081/2476)

ตัวอย่างคดีที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ จากคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยอีกเรื่องหนึ่งคือ โจทก์ฟ้องว่า ผู้ประกอบการโรงสีข้าวแห่งหนึ่ง ได้ดัดแปลงโรงสีข้าวมาเป็นโรงสีครึ่ง และได้เทน้ำละลายครึ่งป่นน้ำเค็มลงในสระน้ำในบริเวณโรงสี ต่อมาเกิดน้ำท่วมทำให้ครึ่งป่นน้ำเค็มไหลเข้าไปในที่ดินของโจทก์เป็นเหตุให้ปลาตายและโจทก์ใช้น้ำในบ่อไม่ได้ ไอเค็มและกลิ่นเหม็นของครึ่ง ซึ่งเกิดจากการผลิตครึ่งบริสุทธิ์โดยใช้น้ำเค็มผสมกับน้ำและทำการล้างครึ่งตลอดวัน รวมทั้งกลางคืนด้วยนั้น ก่อให้เกิดอันตรายแก่นาอมัย ร่างกาย และความเจ็บป่วยแก่โจทก์ ในคดีนี้ศาลวินิจฉัยว่า การที่น้ำยาครึ่งป่นน้ำเค็มไหลเข้าไปในที่ดินของโจทก์นั้นเป็นเหตุสุดวิสัย เพราะเกิดจากน้ำท่วม แต่กลิ่นเหม็นซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของโจทก์นั้นเป็นผลจากการดำเนินการของจำเลย จึงให้จำเลยชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1719/2499)

¹¹ at <http://www2.diw.go.th/treaty/basel/basal.html>, 24 มิถุนายน พ.ศ. 2556.

อนึ่ง การที่ผู้ประกอบการธุรกิจ กิจการ โรงงาน หรือผู้ประกอบการอื่นๆ ซึ่งตกอยู่ในภาวะที่อาจต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่อสิ่งแวดล้อมอันมีจำนวนมหาศาลและเป็นวงกว้างนั้น ถือเป็นความเสี่ยงภัยประเภทหนึ่งของการดำเนินกิจการที่ผู้ประกอบการอาจใช้วิธีการจัดการบริหารความเสี่ยงภัย เพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่การประกอบธุรกิจหรือกิจการ โดยไม่ต้องตกอยู่ภายใต้ความกังวลที่จะต้องประสพภัยทางการเงินด้วยการชดใช้ค่าเสียหายจำนวนมาก ซึ่งเกิดขึ้นแก่บุคคล ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อการแก้ไข บำบัด และฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายให้แก่สิ่งแวดล้อมได้ด้วยวิธีการโอนความเสี่ยงภัยดังกล่าวนี้ให้ผู้รับประกันภัยเป็นผู้รับเสี่ยงภัยเช่นว่านี้แทนตน ทั้งยังเป็นหลักประกันให้แก่สังคมหรือบุคคลผู้ต้องเสียหายจากการประกอบธุรกิจหรือกิจการนั้นที่จะได้รับการชดใช้และเยียวยาความเสียหายซึ่งได้เกิดขึ้นกับตน หรือทรัพย์สิน หรือสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมจะได้รับการแก้ไขฟื้นฟู

การประกันภัยสิ่งแวดล้อม จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมด้วยการเยียวยาความเสียหายทางการเงินประการหนึ่ง ซึ่งรัฐได้มองเห็นความสำคัญของวิธีการนี้ แต่แม้รัฐจะได้วางแผนนำการประกันภัยสิ่งแวดล้อมมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ภาคธุรกิจเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและเยียวยาความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากมลพิษในสิ่งแวดล้อม ของเสียอันตราย วัตถุอันตราย หรือสารพิษจากผลิตภัณฑ์ หรือเคมีภัณฑ์ ฯลฯ ตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2545 แล้วก็ตาม¹² แต่ปัจจุบัน ก็ยังไม่มีมีการประกันภัยสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถครอบคลุมภัยจากมลพิษ หรือสารพิษ ซึ่งปนเปื้อนในดิน น้ำ หรือกระจายอยู่ในอากาศ รวมทั้งมลพิษทางเสียง หรือที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ทั้งในระบบนิเวศน์ และต่อสุขภาพ อนามัยของมนุษย์ การดำรงชีวิต ทั้งของสัตว์ และพืช หรือแก้ไขฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสภาพเดิม ดังนั้นจึงสมควรส่งเสริมให้มีการศึกษาเรื่องการประกันภัยสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมให้มีการประกันภัยสิ่งแวดล้อมโดยผู้ก่อมลพิษอย่างแพร่หลายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะประกันภัยที่มีอยู่ มีความเป็นธรรมชาติที่เพียงพอในการคุ้มครองและสร้างความมั่นคงแก่กิจการของผู้ประกอบการทุกประเภทที่ต้องเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามกฎหมายในความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ จำต้องมีบทบัญญัติเพิ่มเติม แก้ไข อย่างไร หรือจำต้องมีบทบัญญัติใหม่โดยเฉพาะสำหรับการประกันภัยประเภทนี้เป็นเรื่องที่ต้องทำการศึกษานโยบายแห่งกฎหมายลักษณะประกันภัยที่มีอยู่โดยละเอียด เช่นในเรื่องการแถลงข้อความจริงของผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัย ต้องแถลงข้อความจริงในเรื่องใดบ้างเป็นอย่างน้อย ควรกำหนดลงไว้โดยเฉพาะหรือไม่ เพราะคดีความเสียหายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม มีความซับซ้อน และโดยทั่วไปต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะ

¹² แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม(พ.ศ.2545-2549), at http://www.oepp.th/projects/envplan4549_4.html, p.4, 17 มิถุนายน พ.ศ. 2556.

อีกทั้ง ความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม เป็นความเสียหายที่มีลักษณะพิเศษ และอาจขยายเป็นวงกว้าง มีทั้งความเสียหายที่คำนวณเป็นจำนวนเงินได้และคำนวณเป็นจำนวนเงินไม่ได้ เช่น การสูญเสียคุณค่าของระบบนิเวศน์ สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม รวมทั้งความงามตามธรรมชาติ ความเสียหายต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์พืช หรือสัตว์ ซึ่งไม่อาจกำหนดมูลค่าเป็นเงินได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความเสียหายสะสม เช่น ค่ารักษาพยาบาลในความเสียหายต่อเนื่อง ค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบ การแผ่รังสีโรคที่อาจเกิดขึ้น เป็นต้น และอาจต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในหลายด้าน การประกันภัยสิ่งแวดล้อม จึงมีปัญหาในการตีราคาความเสียหาย การพิสูจน์ความเสียหาย และในเรื่องการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย จะต้องชดเชยเพียงใด อย่างไร

ในบางกรณีเป็นความเสียหายต่อสุขภาพอนามัย ซึ่งเกิดจากการสะสมสารพิษในระยะยาว อาจเป็นเวลากว่าสิบปี ความเสียหายที่มีอยู่จึงปรากฏขึ้นภายหลัง ในกรณีเช่นนี้กฎหมายประกันภัยที่มีอยู่มีบทบาทจำกัดครอบคลุมให้ความคุ้มครองเพียงพอแล้วหรือไม่ โดยเฉพาะในเรื่องอายุความฟ้องคดีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายลักษณะประกันภัยในปัจจุบัน ที่ให้ผู้เสียหายต้องฟ้องคดีภายใน สองปีนับแต่วันวินาศภัย

กรณีที่ไม่ปรากฏชัดว่าความเสียหายเป็นผลมาจากผู้ประกอบการรายใด เช่น ผู้ได้รับความเสียหายอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีหลายโรงงานที่มีวัตถุอันตรายไว้ในความครอบครอง ซึ่งมีความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งวัตถุอันตรายในฐานะเป็นผู้ครอบครอง ผู้รับประกันภัยสิ่งแวดล้อมจำต้องชดเชย ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เพียงใด

ปัญหาเรื่องการชดเชยเยียวยาความเสียหายเหล่านี้ เป็นเรื่องที่ต้องมีความชัดเจนเพราะมีผลกระทบทั้งผู้ประกอบการและบุคคลผู้ได้รับความเสียหาย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งหมด เนื่องจากส่วนที่ไม่ได้รับชดเชยจากผู้รับประกันภัย ผู้ประกอบการทั้งหลายย่อมต้องรับผิดชอบเอง ในกรณีเช่นนี้การประกันภัยสิ่งแวดล้อมย่อมไม่อาจสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้ประกอบการต่างๆ ได้ และบุคคลผู้ได้รับความเสียหายจากสิ่งแวดล้อมก็อาจไม่มีโอกาสได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการประเภทใดบ้างที่ควรเอาประกันภัยสิ่งแวดล้อม รัฐควรให้ผู้ประกอบการทำสัญญาประกันภัยสิ่งแวดล้อมด้วยความสมัครใจ หรือควรออกบทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับให้ผู้ประกอบการบางประเภทต้องทำสัญญาประกันภัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะภัยต่อความเสียหายของสภาพแวดล้อมที่ไม่อาจควบคุมได้ ซึ่งไม่มีผู้ใดยอมรับประกันภัย รัฐควรมีบทบัญญัติรับรองให้ผู้ประกอบการ หรือผู้ดำเนินกิจการอย่างใดๆ ที่อาจต้องรับผิดชอบหากเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมขึ้น สามารถเอาประกันภัยสิ่งแวดล้อมแบบกลุ่ม (Mutual Insurance) ได้หรือไม่ เรื่องเหล่านี้เป็นปัญหาที่ยังต้องพิจารณาและศึกษาโดยละเอียด

อย่างไรก็ดี หากสามารถส่งเสริมให้มีการประกันภัยสิ่งแวดล้อมอย่างแพร่หลายได้ ย่อมสร้างความมั่นคงให้แก่ทั้งผู้ประกอบการและสังคม เป็นหลักประกันแก่สังคมว่าจะได้รับการ

แก้ไขฟื้นฟูปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมและได้รับการชดเชยเยียวยาความเสียหายเต็มจำนวน ความเสียหาย ไม่ต้องตกเป็นภาระของสังคมโดยรัฐต้องเข้ามาช่วยเหลือจัดการ ทั้งเป็น หลักประกันแก่ผู้ประกอบการให้เกิดความมั่นคงในการประกอบธุรกิจ แม้ความเสียหายจะมีวง กว้างและเกิดความเสียหายแก่คนจำนวนมาก ผู้รับประกันภัยจะเป็นผู้รับผิดชอบชดเชยเยียวยาความเสียหายให้ โดยผู้รับประกันภัยเหล่านั้นไม่ต้องเสี่ยงต่อสถานะของการขาดทุน เนื่องจากการ รวบรวมเงินจากผู้ที่อยู่ในภาวะความเสี่ยงภัยเดียวกันที่อาจจะต้องชดเชยเยียวยาความเสียหายต่อ สิ่งแวดล้อมและผลกระทบจากมลพิษในรูปของเบี้ยประกันภัยซึ่งเป็นการระดมเงินกองทุนอย่าง หนึ่ง และย้งนำเงินกองทุนนั้นไปบริหารเพื่อให้เกิดดอกออกผลได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ ประกอบกิจการมีที่อาจก่อมลพิษเหล่านี้มีความระมัดระวังรอบคอบมากขึ้น ไม่ละเลยให้เกิดภัย อันก่อมลพิษขึ้นโดยประมาทเลินเล่อ เพราะอาจถูกเรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นหรือไม่มีผู้ยอมรับ ประกันภัย จึงไม่อาจประกอบธุรกิจนั้นๆ ได้ต่อไป

การประกันภัยสิ่งแวดล้อม จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างความมั่นคงให้แก่ทั้ง ผู้ประกอบธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม หรือกิจการต่างๆ ที่อาจเป็นผู้ก่อมลพิษ และสร้างความ มั่นคงให้แก่สังคมที่จะได้รับการแก้ไข ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม หรือชดเชยเยียวยาความเสียหายที่ เกิดขึ้นจากมลพิษของผู้ประกอบการต่างๆ ที่ควรนำมาพิจารณา